

Dr. Hódi Sándor

Tézisek egy új nemzeteszmeny megteremtéséhez

(Elhangzott a Magyarok IV. Világkongresszusán)

I. A nemzetstruktúra elemzése

1) A nemzettudat állapota

A nemzeti tudat az emberek állásfoglalásában, magatartásában nyilvánul meg: közös igényekben, törekvésekben, célkitűzésekben. Ha ezek a közös igények és törekvések hiányoznak, ha a nemzeti érdekek nem fogalmazódnak meg világos és határozott célkitűzésekben, az adott népesség nem tekinthető nemzeti közösségnek.

Az a meghatározás tehát, hogy magyar az, aki annak mondja magát, önmagában véve nem elegendő. A nemzethez tartozás közösségi sorsvállalást jelent. A magyarság esetében ez a magyar nyelv tudatos ápolását, a szokások és hagyományok őrzését, a történelmi múlt vállalását, és legfőképpen a magyarság erősödésére, gyarapodására, boldogulására irányuló törekvést. Természetesen ez így van más nemzetek esetében is.

Ebben a vonatkozásban nemzeti tudatában súlyosan károsodott nép a magyar. Vannak, akik ezt a károsodást a magyar nép történelmével magyarázzák, mondván, hogy a magyarok ötszáz év óta mást sem csinálnak, csak szolgálnak, raboskodnak, különböző túléléstechnikákkal próbálkoznak. Közös fellépés helyett, ki-ki a maga módján.

Mások az ország trianoni feldarabolásával, az elszenvedett iszonyú sérelmekkel magyarázzák a magyarság önazonossági és önértékelési bizonytalanságát. Azzal a nagyhatalmi önkénnyel, amelynek következtében, teljesen jogtalanul, a magyarok millióit dobták oda rabszolgaságba, idegen elnyomás alá. Megsebzett igazságérzete miatt a nemzet máig nem tudta feldolgozni ezt az elszenvedett traumát.

Ezek a meglátások bizonyára sok igazságot tartalmaznak, de nem helyettesíthetik az önazonosság, a nemzeti érzés- és tudatvilág tudományos vizsgálatát. A magyar önismeret, a magyar állami és nemzeti stratégia kidolgozását tudományos alapokra

kell helyezni. Ebből a szempontból súlyos mulasztás terheli a Magyar Tudományos Akadémiát.

2) Az értékek és az önazonosság válsága

Az identitás, az önazonosság az elmúlt néhány évtized alatt a lélektan és a társadalomtudományok egyik kulcsfogalmává, leggyakrabban vizsgált kategóriájává vált. Nem véletlenül. Korunkban az egyéni viselkedésbe beépülő társadalmi szabályok és elvárások, életcélok, az értékrend és a morális elvek válságának vagyunk tanúi, ami gyakran önazonossági és önértékelési zavarokban ölt formát.

Az önazonosság, így a nemzeti önazonosság is, szorosan összefügg az ember értékvalasztásával és távlati céljaival. Attól függően, hogy az ember egy morális univerzumban, például a nemzetben, vagy általában „a világban” próbálja elhelyezni önmagát, merőben más lesz a viszonya társas környezetéhez, annak elvárásaihoz, önnön múltjához és jövőjéhez egyaránt.

Az egyének atomizálódása, a társadalmi kötelek fellazulása következtében a személyiség sokszor képtelen a köteleességvállalásra, a nemzettel való morálisan azonosulásra. Nem érzi hát, hogy részese egy közösségnek, és annak a történelmi folyamatnak, amely éppen közössége révén meghatározza létének a határait.

Az egyén megteheti, hogy saját érdekeinek megfelelően cselekszik, és azokat más érték szempontok fölé helyezi. Még az is lehet, hogy az így létrejövő általános én-identitás elvont filozófiai értelemben többet jelent, mint a nemzeti, a nemi, vagy a szakmai identitás, ezzel együtt azonban ez a „többet” mégis önértékelési zavarral, a személyiség képlekeny válásával, a szociális kategóriák értékvesztésével jár együtt.

Ez a folyamat oda vezethet, hogy pusztán kényelmi szempontok, a személyiség önimádata miatt a társadalmi értékek elvesztik értékjellegüket. A

nemzet megszűnik konszenzuson alapuló közösség lenni, a személyiség színjén pedig állandósul az önértékelési zavart és a „Ki vagyok én?” dilemmája.

A személyiséget integráló közösségek megszűnése, és itt a nemzetre gondolunk elsősorban, a személyn kívüli értékforrások összeroppanása vagy szerepük csökkenése, úgy tűnik, hogy a huszadik század második felében bekövetkezett történelmi-társadalmi fejlemények következménye. Sokan ezt, a pszichoanalízis talaján állva, pozitív fejleményként értelmezik, az „emberi természet” felszabadulásának, kiteljesedésének tekintik. Mások ezzel a beállítódással homlokegyenest ellentétes nézetet vallanak, köztük jómagam is.

Az értelmes emberi élet ugyanis nem függetleníthető a személyiséget integráló közösségektől, a vele járó morális kötelezettségektől, a közös emberi céloktól és fellépésektől. Integráló közösségek és morális kötelezettségek nélkül hiányoznak az együttműködés és egymás megértésének a támpontjai. Egymás megértése és közös fellépés nélkül pedig az ember nem tud rendelkezni sem önnön sorsa, sem az általa teremtett világ felett.

A nemzeti önazonosság zavarát az egyén és a közösség viszonyának ezt a válságát jeleníti meg. A korszerű nemzettudat kimunkálása hozzájárulhat ennek a válságnak a megoldásához, s vele a magyarság önazonosságának és önértékelésének a helyreállításához.

3) A végzetesség érzése

A huszadik század második felében bekövetkezett történelmi-társadalmi fejlemények következtében korunk emberére az individuális érdekvéltető magatartás jellemző. Az anyagi javak, a hedonisztikus életvitel felértékelődtek: a kényelem, a jólét, a gondoktól mentes élet, a fényűzés utáni vágy foglalták el a legfőbb értékek helyét. Ez az önző magatartás közömbös a közügyek, a nemzet, a magyarság irányában, mint ahogyan érzéketlen

a szellemi javak, az eszmények, a történelmi múlt és a fenyegető jövő iránt.

A tartós és „örök” értékeknek az a rendje, amely korábban fenntartotta a magyarságot, sőt növekedését biztosította, már a század huszas éveiben fölbillent, megbomlott. Az új életideál; az elvakult önzés és felhalmozó tevékenység romboló és pusztító erővé vált, ami gazdasági jólét, kényelem és gondtalan élet helyett morális és egzisztenciális válságba sodorta a magyarságot, aminek egyik tünete az önazonosság válsága.

Az önazonosság válsága azt jelenti, hogy az ember hovatarozásában, az élethelyzet társadalmi visszasugárzásában és előrevetülésében alapvető bizonytalanság, zavar támadt. Hogy az önminősítés alapjául szolgáló társadalmi szerkezetben szorongató vákuumhelyzet lépett fel, ami miatt a személyiség folytonosságélménye megszakadt, úgy érzi magát, mintha a végzet fenyegetné, mindenütt az leselkedne rá. Ez a végzetesség érzet mint az emberi tudat állandó nyugtalansága, felajzottsága, feszültsége csaknem a magyarság egészére vonatkozóan észrevételezhető.

Elvesztve társadalmi életének koordinátáit, az emberek sokasága azt érzi, hogy a végére jutott lehetőségeinek, hogy egyénileg már nem képes boldogulni, nem képes egzisztenciális gondjaival megbirkózni.

A társadalom politikai berendezkedésének összeomlása tovább mélyítette ezt a végzetesség érzését, még zavarosabbá, még problematikusabbá vált a társadalom struktúrája, s vele az emberek társadalmi és szellemi életének értékrendje.

4) Az új lét-modell szükségessége

Ez a magyarságot megrázó, végzetesség érzésben megfogalmazódó krízis a nemzet további sorsának alakulását illetően döntő jelentőségű lehet. A krízis kibontakozása, felszínre törése ugyanis olyan lelki gátakat szakíthat át, amelyek eddig megakadályozták az embereket abban, hogy igazán megismerhessék és vállalhassák önmagukat. Olyan folyamatok indulhatnak be, amelyek megmutatják, hogy az élet úgy, ahogyan addig zajlott, folytathatatlan számukra.

A krízist átélő személy megvilágosodása új megoldáskereséséhez, a társas tevékenység átrendezéséhez, a gondolkodásmód radikális megváltozásához, tudományos kifejezéssel szólva – paradigmaváltáshoz vezethet.

A paradigmaváltás, más szóval az új szinten létrejövő nemzeti konszenzus megteremtése nem könnyű feladat. Az egyén nehezen akarja régi életformáját, „kötődéseit, értékeit feladni, de a társadalmi struktúra is ellenáll a változásnak, mivel az politikai, gazdasági és morális konzekvenciákkal jár együtt. Emiatt a krízis kimenetele ellentétes irányt is vehet. Ha az egyéni életvezetés nem tud a nemzet megújulásával egy új szinten egyensúlyba rendeződni, akkor állandósulnak és felerősödnek azok az élet pusztulása szempontjából negatív események, folyamatok, amelyek veszélyeztetik a nemzet fennmaradását.

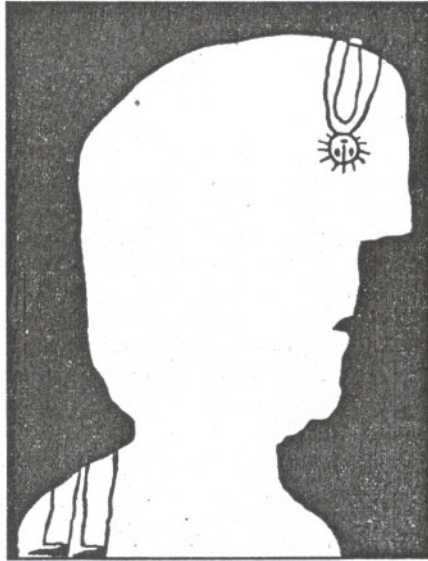
Minden „végzettség” mellett a krízis az emberi élet normális velejárója. Az egyes társadalmak e téren csak abban különböznek egymástól, hogy krízishelyzetben az önpusztítás mértéke eltérő bennük. Szomorúan kell megállapítanunk, hogy a magyar kultúra (vagy annak a hiánya), a szükséges paradigmaváltás helyett öngyilkos és önpusztító magatartást gerjeszt.

Az új lét-modellnek változtatni kell ezen az állapoton: új eszméken alapuló nemzeti konszen-

zussal lehetővé kell tennie a magyarság biológiai, gazdasági és szellemi gyarapodását.

Az új lét-modell arra kell alapozni, hogy a Kárpát-medence magyarsága a szétszabdaltság ellenére háromnegyed évszázad után is egy sorsközösséget alkot. A magyarság sorskérdése, hogy a területi szétszabdaltság, a mesterségesen létrehozott határok ellenére egységes nemzetként kezelje magát. Ilyen szempontból minden, ami a megosztottságot, vagy a nemzeti önazonosság feladását szolgálja, szemben áll a magyarság alapvető érdekeivel.

A korszerűség szellemében, a szubszidiaritás elvén új nemzetstruktúrát kell létrehozni, amely szellemi,

Tettamanti Béla rajza

gazdasági és kulturális téren egyesíti a szétszabdalt állapotban levő, politikailag autonóm nemzetrészeket.

II. Az új nemzetfogalom kimunkálása

1) A nemzeti tudatromboló tényezők

Az általános elidegenedési folyamaton kívül, a szellemi krízis, a morális, társadalmi értékek és eszmények leértékelődése mellett vannak más folyamatok is, amelyek rombolóan hatnak a nemzetstruktúrára és a nemzeti tudatra.

Mivel a nemzeti érzés- és tudatvilág gyökerei a gazdasági és politikai viszonyokban ragadhatók meg elsősorban, a nemzeti identitás mai problémáit is ezek a viszonyok hordozzák. Olyannyira így van ez, hogy a nemzeti identitás zavarai voltaképpen az uralkodó politikai akarat által leszűkített és manipulált helyzetértékelésből, ha úgy tetszik „párthatározatokból” fakadnak.

A kommunizmus évtizedei alatt a politikai propaganda a tömegkommunikáció csatornáin keresztül azt akarta elhitetni, hogy a nemzet elavult történelmi képződmény, ami át kell hogy adja helyét egy átfogóbb, „haladóbb” önazonossági kategóriának, a proletár internacionalizmusnak. Ma, ismét a „korszerűség” jegyében, a liberális kozmopolitizmus az, ami rombolóan hat a nemzeti érzésvilágra és a nemzeti tudatra.

2) Mi az identitás?

Az identitás vagy önazonosság – pszichológiai szempontból véve – olyan lelki képződmény, ami

alapján az egyén meghatározza másokhoz való viszonyát, és amely révén a változó helyzetek, körülmények ellenére megőrzi személyiségének állandóságát. Társadalmi szempontból nézve viszont az identitás normákhoz kötött magatartásmódot jelent, sajátos értékrendet és beállítódást, ami mindig valamilyen viselkedésre, magatartásra kötelez.

Az ember a személyi szabadság jogán vállalhatja, hogy nemzeti közössége kívánalmainak megfelelően él, de megteheti azt is, hogy olyan viselkedést tanúsít, ami azzal nem fér össze. Ez az „elhajlás” néha kiélegetlenül maradt szükségletek, másszor előnyösebbnek tűnő új vonatkoztatási, „önbesorolási” lehetőségek hatására jön létre, ami pszichológiai szempontból személyi következtetés, társadalmi szempontból pedig a „hűtlenség” látszatát kelti. Ezen a „hűtlenségen” az sem változtat semmit, hogy az egyén esetleg nem ismeri fel önazonosságának és életszerveződésének az adekvát kereteit, mert ezeket a propaganda, mint „történelmi túlhaladott” kategóriákat, hatékonyan semlegesíti.

Sokféle oka lehet a nemzet tudat feladásának, ami politikailag, gazdaságilag, pszichológiailag jól megmagyarázható; morális szempontból azonban nincs mentség rá. Minden ember valamilyen nemzeti közösségbe születik, ami automatikusan bizonyos kötelezettségekkel és kötöttségekkel jár. Ennélfogva az egyén nem dönthet úgy nemzeti hovatarozásáról, mintha egyedül állna a világban, mert döntésével nemcsak saját sorsáról határoz, hanem az összes nemzettársáról, akiket „elárul”, ha kivonja magát a harcból, ami rájuk vár.

Annál is inkább így van ez, mert a társadalmi helyzetmeghatározást és a személyi önszabályozást szolgáló önazonossági keretek kivétel nélkül különféle szociális és politikai természetű érdekek és konfliktusok kifejeződése, következképp egyikről sem mondható el, hogy „haladóbb”, vagy „korszerűbb” a másiknál, legfeljebb adott körülmények között előnyösebb, hasznosabb az egyén számára, mint a másik.

3) A magyarság helyzetnemlése

A haszonelvűség és az ordas eszmék által megszépített valóságkép gyakran problematikusá teszi az egyének viselkedését. Ha ugyanis az egyén identitása, önazonossága elveszti érzékelhető szociális alapjait és külső referenciájának hitelesíthető személyi kereteit, szükségképpen egyfajta skizoid állapot lép fel. Míg kifelé, mások irányában, a „más népekkel”, vagy az „emberiséggel” való szoros és teljes egybetartozását hirdető frázisokat ismétli, „befelé”, magánéletében elveszti bizonyosságát személyi meghatározottságait illetően. Tulajdonképpen megmagyarázhatatlanná válik számára önnön lényé és léte.

Az önazonosságát – és közösségét – veszített személyi én-fogalma a visszajelzések elmaradása miatt dezintegrálttá válik. A dezintegrált én-képnek viszont súlyos pszichológiai következményei vannak. Amerikában, a szíu indiánok körében figyelték meg, hogy milyen súlyos zavarokat vált ki a csoportidentitás gyengülése, amelynek legszembetűnőbb megnyilvánulása az apátia, ami együtt jár a helyzetmeghatározási, önszabályozási és életszervezési bizonytalansággal. A magyarság elvesztettség érzése, helyzetnemlése a nemzeti identitás fokozatos gyengülésével magyarázható.

(A tanulmány második részét következő számunkban olvashatják)

Dr. Hódi Sándor

Tézisek egy nemzeteszmény megteremtéséhez (II.)

(Elhangzott a Magyarok IV. Világkongresszusán)

4) Meddig lehet magyarnak maradni?

Az egyén önazonossága, belső stabilitása csak úgy tartható fenn, ha az a közösség, amelyhez tartozik, megerősíti őt értékrendjében és cselekvő magatartásában. Ez a megerősítő visszajelzés, sajnos, a mai állapotban nem jellemző a magyarságra.

A határon túli magyarság sorsát eldöntő kérdés, bármennyire félünk is annak kimondásától, így hangzik: van-e értelme, és meddig van értelme megmaradni magyarnak? Az efféle kérdések persze belülről, titokban, egyéni mérlegelés alapján dőlnek el, de generációk sorsát határozzák meg.

Kisebbségi körülmények között nemcsak a nemzeti tudaterősítő tényezők hiányáról kell beszelnünk, hanem sok esetben magáról a homogén anyanyelvi szocializáció hiányáról, ami egyenes út a nemzettudat feladásához. A természetes magyar települések felmorzsolása, betelepítése, a migráció, a vegyes házasságok szinte megállíthatatlanná teszik ezen az úton a határon túli magyarság asszimilációját.

Ennek a folyamatnak meg van az oka és a maga logikája. A kisebbségek hátrányos helyzete miatt a magyarság vállalása csökkenti az egyén társadalmi presztízsét és önérvényesülési lehetőségét. A többségi nyelven való képzés, vagy a kevert etnikumú környezet pedig gyakran kifejezetten aláássa a magyar gyerekek önértékelését és önbecslését.

De van a kisebbségek hátrányos helyzetének egy fájdalmas vonatkozása is, mégpedig az anyagi romlás, az egyre növekvő egzisztenciális kiszolgáltatottság és bizonytalanság. A határon túli magyarok kisemmizése, romló anyagi helyzete, riasztó példaként áll a fiatalok előtt, akiket ez a távlat nélküli élet és szomorú perspektíva a nemzettel való ellenazonosulásra készítet.

A nemzettudat feladásának azonban vannak egyszerű, hétköznapi okai is. Az, hogy az emberek egyszerűen nem vállalják a vele járó kényelmetlenségeket. Nem akarják, hogy nemzeti hovatartozásuk akadályt jelentsen számukra munkájukban, vagy karrierjükben. Ebből a szempontból tanulságosak azok a felmérések, amelyek szerint a po-

zicionált kisebbségi értelmiség gyermekei mutatnak legnagyobb hajlandóságot a vegyes házasságokra és az asszimilációra.

A tudatos magyarság-örzés hiánya, a többségi népekhez való idomulás, a gyenge anyanyelvi kötődés, az olvasás hiánya, mindmind a nemzettudat csökkenése irányban hatnak. Amellett nincsenek magyar szellemű iskolák, amelyekben nemzeti elkötelezettségű tanárok taníthatnának. Vagy ha valaki mégis a nemzeti tudaterősítést próbálja szolgálni az iskolában, az meghurcoltatásnak teszi ki magát, munkahelye elvesztését kockáztatja.

Nehezíti a helyzetet, hogy a többségi népek nacionalizmusa miatt a félelem légköre nehezül a határontúli magyarságra. Ahhoz, hogy ma szülőföldjén valaki magyarnak vallja magát, bátorságra van szüksége. Aki viszont nemcsak magyarnak mondja magát, hanem vállalja magyarságát, azaz a magyarság kilátástalan helyzetén tevőlegesen kíván változtatni, az nemcsak bátor, de már-már vakmerő is.

5) Az új nemzeteszmé és nemzetstratégia

Minden megaláztatás és fenyegetetés közepette, a magyarság vészterhes, tragikus kifejtet felé haladó korszakában voltak és ma is vannak, akik a magyar sors minden kínját terhet vállalva megmaradtak magyarnak. De a körülmények kitermelték a kufárlelkeket és a janicsárok hadát is, akik a hatalom kegyeit keresve, a magyarok felé fenyegetve, acsarkodva keresték helyüket és kenyerüket. Nemcsak az egypártrendszer idején volt ez így, ma sincs másként. Sajnos gyakran magyarok azok, akik gáncsok, lejáratják, följelentik a magyar ügyért harcoló nemzetársaikat, akik „éberségükben”, alattomoságukban, agresszivitásukban olykor túlszelenek a többségi népek elvakult nacionalistáin.

Nemzeti romantikával, hagyományápolással, az áldozatvállalás mítoszával nem lehet a magyarságtudatot a határon túli magyarság körében fenntartani. A megmaradásért kemény harcot kell folytatni, és ez így lesz mindaddig, amíg a nemzet, mint közös vállalkozás az életvitel szempontjából előnyös, „kedvező befektetéssé” nem válik.

És mért ne válhatna azzá? A munkához való viszonyulása, munkaerkölce, teljesítménye, minőségigénye, türelme, jogtudata, igazságérzete, mentalitása tekintetében a magyarságnak vitathatatlan előnye van más népekkel szemben. Ezeket a tulajdonságait, amelyek sokfelé a világon megbecsült emberi értékek, egyszer javára fordíthatja.

Ahhoz azonban, hogy ez megvalósulhasson, hogy a magyarság vállalása – az állam határain belül élők, és a határokon kívül rekedt milliók számára egyaránt – kedvezőbb

Segítsünk Tamarának!

A szülők, *Danyi Károly* – Szabadka egykori élsportolója – és felesége *Ivanka* – egészségügyi dolgozó – kétségbeesve, de reménykedve kutatják a lehetőségét annak, hogy 16 éves kislányuk, Tamara újra életerős, vidám fiatal legyen, mint amilyen másfél évvel ezelőtt volt.

Tavaly márciusban még csupán banálisnak tűnő gerincpanaszai voltak Tamarának. A későbbiekben sajnos romlott az állapota, így kórházi kezelésre szorult. Miután a szabadkai kórház ortopédiai, neurológiai, rehabilitációs és reanimációs osztályán történt kivizsgálások utáni gyógykezelés nem vezetett javuláshoz, a Szerbiai Klinikai Központban, az urgens neurológia, két alkalommal a belgrádi Katonai Egészségügyi Akadémia ideggyógyászati osztályán, majd Szegeden, az Ideggyógyászati Klinikán folytatódott a kivizsgálás, de sajnos ez sem hozott várt eredményt.

Mindezek után dr. Marija Stević Major gyermekideggyógyász, aki Tamara betegségét kezdete óta kíséri, és a szülők tovább kutatták a lehetőségét a rejtélyes kór felderítésének.

Tekintettel arra, hogy a hazánkban rendelkezésre álló klinikai vizsgálatok nem bizonyultak célravezetőnek, további szakvizsgálatokra is szükség lenne. A belgrádi szaktekintélyek javaslatára Párizsban teremtettek kapcsolatot egy ideggyógyászati intézménnyel. A konzultáció után csillant fel Tamara gyógyulásának reménye, vagyis esély mutatkozott arra, hogy ne legyen ágybanfekvő, mozdulatlan beteg esetleg egy életen át. Ennek érdekében azonban szükség van arra, hogy az említett intézményben elvégezzék a még nélkülözhetetlen vizsgálatokat. Az egyhetes párizsi tartózkodás költségeinek fedezéséhez igen sok pénzre van szükség. Ez az összeg mintegy **15 000** német márka, ill. kb. **50 000** dinár lenne.

A szülők bíznak embertársaik jóindulatában, együttérzésében, és reménykednek abban, hogy lesznek olyan magánszemélyek, intézmények, egyesületek, akik/ amelyek lehetőségeikhez mérten anyagi támogatásukkal hozzájárulnak gyermekük gyógyulásához.

Az adományok a következő címre utalhatók:

Vojvodanska banka d. d. Novi sad
Glavna filijala Subotica
46600-623-0-21
81700-801-027-0635

sorssal és gyarapodási esélyekkel kecsegtessen, a magyarságnak új nemzeti stratégiára van szüksége. Olyan stratégiára, amely az egyetemes fejlődési irányoknak megfelelő, jövőbemutató kollektív szellem alapján maga köré gyűjti a kreatív és demokratikus nemzeti és politikai erőket abban a törekvésükben, hogy igazságos és tartós megoldást találjanak a magyarság fennmaradására és gyarapodására ebben a térségben.

Az új nemzetstratégiának mindenekelőtt új nemzettudattal és nemzeteszmevel kell párosulnia. Olyan nemzettudattal, amely feltételezi a közösségi felelősségérzet vállalását, a szociális és morális érzékenységet, a nemzetűséget és más népek tiszteletét, a cselekvést és a tevételes szerepvállalást. Az új nemzeteszme pedig tartalmaznia kell az egységes magyarságban való gondolkodást.

Csoóri Sándor ide vonatkozó gondolatait idézve azonban „gyakran kell rádöbbenünk arra, hogy mi, értelmiségiek, »küldetésünkől megittasulva«, felülről akarjuk megváltoztatni az országot, s ehhez a megváltoztatáshoz készülnünk átalakítani a rendszert”. Pedig, mint mondja, „épp nekünk kellene – s kellett volna – leginkább tudnunk, hogy eddig még egyetlen rendszer se váltott meg eredménnyel sehol egy népet, mert csakis a magát újjászülő nép képes új rendszert teremteni. Másképp fogalmazva ugyanezt: a történelemben csak abból formálódhat nagytávlátú ügy, amelyben az egész nép, az egész nemzet részt vehet.”

Várható-e ez a nemzeti összefogás a magyarság részéről? A nemzeti kérdés felerősödése, előtérbe kerülése progresszív gazdasági-politikai folyamatokat eredményezhet, amennyiben az elnyomott emberek tömegei nemzeti közösségekbe szerveződve – pontosabban nemzeti közösségüket megszervezve – igyekeznek szembeszállni más népek elnyomó hegemonista törekvéseivel. A magyarság esetében, amely – határon innen és túl – hosszú évtizedek óta mérhetetlen kiszármányolásnak van kitéve, régen megérett a helyzet a nemzet újjászerveződésére.

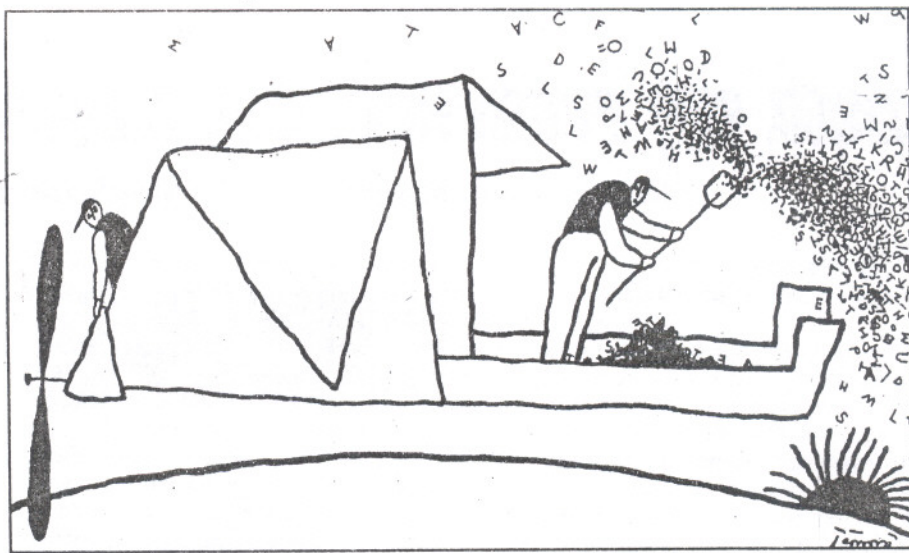
III. A nemzet összetartozásának intézményes feltételei és lehetőségei

A határon túli magyarok jogi helyzete intézményei megoldást tesz szükségessé. Ez a megoldás a határon túli magyarság részéről az **autonómiák megvalósítását** és a **Kisebbségi vagy Nemzeti Tanácsok létrehozását** jelenti, a Magyar Köztársaság részéről pedig a **különböző országokban élő magyarok személyi és jogi autonómiájának a védelmét**.

1) Az autonómiák megvalósítása

A határon túli magyar kisebbség, függetlenül létszámától, napjainkra mindenütt eljutott a politikai helyzetfelismerésnek arra a szintjére, hogy autonómiák nélkül, **kollektív jogok nélkül nincs esély a megmaradásukra**.

Az autonómia igénye, a kollektív jogbiztonság követelése indokolt és szükségszerű

Tettamanti Béla rajza

védekezés a magyar nemzetrészek részéről az utódállamok nemzetállam-konceptiójára, amely egyébként védtelenné, kiszolgáltatottá teszi őket a magyarüldözéssel, jogfosztással, a társadalmi, gazdasági és politika esélyegyenlőséggel szemben.

Az autonómiatörekvések a magyar nemzetrészek **önvédelmét** jelentik. A védekezés emberi jog, aminek a nemzeti kisebbségek esetében alkotmányos alapot kell adni. Mivel az erre irányuló jogalkotás és alkotmányozás ez idő tájt a többségi népek dühödt nacionalizmusába ütközik, az autonómiák létrehozása erősebb és határozottabb kiállást követel mind a határon túli nemzetrészek, mind pedig a magyar állam részéről.

Mivel a magyar nemzetrészek a pártosodással függő helyzetüknél fogva akár a hatalom részéről, akár külső támogatással egymással szembeállíthatók és kijátszhatók, az autonómiák létrehozása terén egyik leg-sürgősebb feladat a magyarság **Kisebbségi vagy Nemzeti Tanácsának** a létrehozása belső választásokkal.

Nem várhat a magyarság arra, hogy helyette majd mások rendezik a kisebbségi kérdést. Mivel az autonómiák létrehozása, a kollektív jogbiztonság megeremtése a nemzet további szétporladásának a megakadályozását jelenti, a magyar állam számára ez a feladat kell hogy legyen a **legfőbb külpolitikai államcél**.

2) A magyar állam szerepe

Mivel a jelenlegi államhatárok létrejöttékor olyan helyzet alakult ki, amelyben a magyar nemzet jelentős része új, idegen államokba került, az autonómia igénye és a kollektív jogbiztonság követelése a határon túli magyar kisebbségek részéről az **önvédelem mellett a nemzetben való gondolkodást** jelenti.

A magyar állam és a magyar alkotmányozás, noha a nemzet egyes részei külső kényszerítő körülmények folytán maradtak kívül az államhatárokon, a nemzet mint szuverén kultúrközösség helyett kizárólag az **állampolgári jogviszonyra** épül. Minthogy minden magyar tagja a magyar nemzetnek, a magyar állam a nemzetben való gondol-

kodást illetően sajnálatos módon lépéshát-
rányban van a határon túli kisebbségekkel
(azok autonómiatörekvéseivel) szemben.

Annak ellenére, hogy minden harmadik magyar a határokon kívül él, **sem a jogvédelem, sem a képviselési lehetőség nincs biztosítva számukra**. A határon túli magyarság nincs jelen sem a politikai, sem a köztisztvisleti, sem a civil társadalmi szférában, és amíg ez így van, addig a nemzetről mint szuverén kultúrközösségről ténylegesen nem beszélhetünk.

Ezen a téren az új alkotmánytervezet sem jelent előrelépést. Az új alkotmánytervezet I/3. bekezdése, amelynek az utolsó mondata foglalkozik a nemzet egyharmadát kitevő területileg elszakított és kizsákmányolt milliókról, így hangzik: „A külpolitikai államcél mellett **kiemelt fontosságú kérdés a határon túli magyarságért való felelősség kinyilvánítása**.” Ennyi, és semmi több.

Dicséretes a határon túli magyarságért való felelősség kinyilvánítása, ez azonban önmagában véve nem sokat ér. A Magyar Köztársaság alkotmánya a felelősségérzet kinyilvánítása mellett **konkrét formában rögzítse a különböző országokban élő magyarok személyi és jogi autonómiájának védelmét**. Ezeknek az új alkotmányos rendelkezéseknek az alapján a mindenkor magyar kormány-
nak kötelessége kell hogy legyen minden lehetséges eszközzel védeni és oltalmazni a magyar nemzet tagjainak az érdekeit.

Ezen túlmenően az új alkotmánynak, amely arra lenne hivatott, hogy helyreállítsa az ezeréves magyar alkotmányosságot, olyan értékeket kell tartalmaznia, amelyek nemcsak a magyar állam függetlenségét jelképezik, hanem a magyar történelem folytonosságát, és a **világ magyarságának összetartozását**. Ennek az összetartozásnak, vagyis a világ magyarsága anyaországhoz való kapcsolódásának, az országos képviselésben kell hogy érvényesüljön.

A magyar országgyűlés hagyományos kéttáblás rendjének biztosításával – a **második kamarában** – a különféle társadalmi szervezetek, egyházak, szakmai érdekképviselők, tudomány stb. mellett **biztosítani kell a határon túli magyarság képviselését**.

Ada, 1996. május 31.